

מה רואים באופק **La périphérie YSC** פריפריה בישראל

דוד לוי

1937-2024

דוד לוי, דמות בולטת בפוליטיקה הישראלית, הלך לעולמו בגיל 86. ספור חזיו של לוי, שנודע במסעו מהשבונים של בית שאן של שנות ה-60 להשפעה פוליטית משמעותית, הוא ספור הצלחה ועדות להשגיות ומסירות. דוד לוי נולד ברבאט, מרוקו, בשנת 1937. בשנת 1957, בגיל 20, עלו לוי ומשפחתו לישראל, בחלק מגל העליה הגדול של יהודי צפון אפריקה שסמל שנויים דמוגרפיים משמעותיים בישראל באותה תקופה.

עם הגיעם, התישבה משפחת לוי בעירה בית שאן, עירת פתוח שנועדה לקלט עולים חדשים. חזיוותיו בתחלת דרכו בבית שאן וכעובד בגין השפיעו עמקות על השקפתו הפוליטית ועל מחיבותו לשויון חברתי וכלכלי לתושבי הפריפריה. דרכו הפוליטית של דוד לוי החלה בסוף שנות ה-60, אז נכנס לכנסת לראשונה בשנת 1969 כחבר מפלגת הליכוד.

על אף הרקע הצנוע לוי הפך במהרה לדמות בולטת בצבוריות הישראלית, והשפיע בסגיות רבות שנגעו לחיי היום יום של החברה הישראלית. הקריירה שלו נפרשה על פני מספר עשורים, שבמהלכם מלא תפקידים מיניסטריליים רבים. פעילותו הנחושה של דוד לוי למען הפריפריה הניחו את היסודות לתפקידו כסמל של "ישראל השניה" ולדמות בולטת ומשפיעה בפוליטיקה הישראלית.

בשנת 1977 מנה לשר הקליטה, שם מלא תפקיד מכריע בקליטת עולים חדשים ובמאמץ לשלבם בחברה הישראלית. שנתים לאחר מכן, בשנת 1979, נכנס לוי לתפקיד שר הבנוי והשבון ולקח חלק מרכזי בשפור תנאי המחיה באזורים מחלשים. תפקידים אלו משקפים את מחיבותו של דוד לוי לאותן אכלוסיות מחלשות שבאותן שנים סבלו מקפוח וזכו ליחס מגבר מהממסד.

מה זאת פריפריה

מה זאת הפריפריה בישראל

• פריפריה (מיונית "περιφέρεια - הקף") היא מנח שמדבר על אזורים מרחקים גאוגרפית מהמטרופולינים הגדולים. הפריפריה אינה בהכרח אזור כפרי המאפין בבניה נמוכה, מתבסס לרוב על חקלאות וגדלו קטן ביחס לעיר. פריפריה עשויה להיות גם עיר גדולה בעלת תושבים רבים. ההגדרה המקבילת בישראל ל"פריפריה גאוגרפית" מתייחסת למחוז הצפון ולמחוז הדרום, בהם מתגוררים כ-31% מכלל האכלוסיה בישראל. המלה "פריפריה" משמשת גם להגדרת פריפריה חברתית.

• הקמת יישובים היוותה ציר מרכזי בהגשמת רעיונות הציונות והחלוציות. לאחר קום המדינה נוצר צורך דחוף להגן על המרחב מפני פלישת צבאות ערב מתוקף תפיסת "ההגנה המרחבית" ששלטה אז, וצידדה בגיוס מהיר של האוכלוסייה המקומית להגנה על סביבתה, ותוך כך הקטינה התפיסה את האפשרות לפגיעה משמעותית בהפצצות על ריכוזי אוכלוסייה צפופים. ^[2] רבים מהעולים החדשים, מרביתם יוצאי צפון אפריקה ואסיה שהיו נטולי מידע ואוריינטציה ביחס לאופציות ההתיישבותיות הקיימות עבורם, הופנו למעברות וליישובים המרוחקים מאזור המרכז ומירושלים, שלעיתים אף היו בתהליכי הקמה מוקדמים וחלקיים בלבד, וזאת על-מנת ליישב את שטחי המדינה המאוכלסים בדלילות, בעיקר בקרבת הגבולות בגליל ובנגב. כך נוצרו גם עיירות פיתוח רבות שהתאפיינו ברובם גם הן בעולים עם קשיי הסתגלות, ללא שפה, ללא מעמד וללא הנהגה מוסמכת שהובילו ליצירת מדרג סוציו-אקונומי נמוך באזורים אלה שנותר עד היום.

• עִירַת פִּתּוּחַ הִיא יָשׁוּב
עִירוֹנִי (עִירָה אוֹ עִיר (שֶׁהוּקָם
בְּאֲזוּרֵי הַפְּרִיפֶּרְיָה בְּמֵהֶלֶךְ
שָׁנוֹת ה־50- שֶׁל הַמָּאָה ה־20-
בְּמִטָּרָה לְפִזֹּר אֶת הָאֲכֻלוּסִיָּה ,
שֶׁהִרְכָּבָה בְּעֶקֶר מַעוּלִים
חֲדָשִׁים, בְּכָל רֶחֱבֵי מְדִינַת
יִשְׂרָאֵל. רַב עִירוֹת הַפִּתּוּחַ
נִבְנוּ בַּגָּלִיל וּבַנֶּגֶב, שֶׁהָיוּ
אֲזוּרִים דְּלִילֵי אֲכֻלוּסִין לְעֻמַּת
אֲזוּר הַמֶּרְכָּז וִירוּשָׁלַיִם.

בין עיר לעיירה

מרכז

- אור יהודה
- אור עקיבא
- יבנה
- בית שמש
- קריית מלאכי

הגליל

- בית שאן
- כרמיאל
- חצור הגלילית
- קריית שמונה
- מגדל העמק
- נוף הגליל
- שלומי
- יקנעם עילית
- מעלות

הנגב

- ערד
- דימונה
- קריית גת
- מצפה רמון
- נתיבות
- אופקים
- שדרות
- ירוחם
- אילת

בית שאן
קריית
שמונה
שדרות
כרמיאל

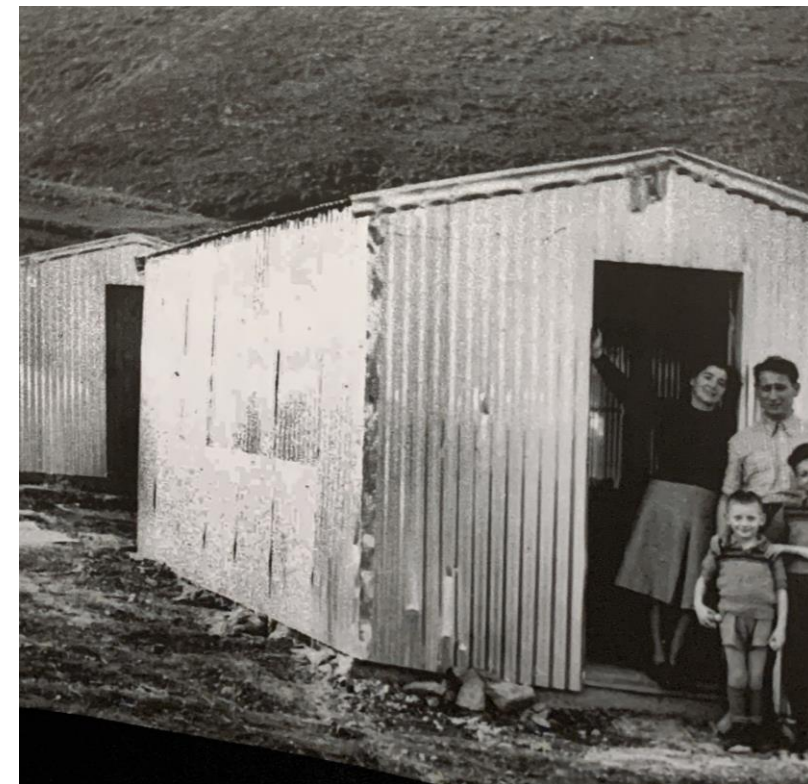
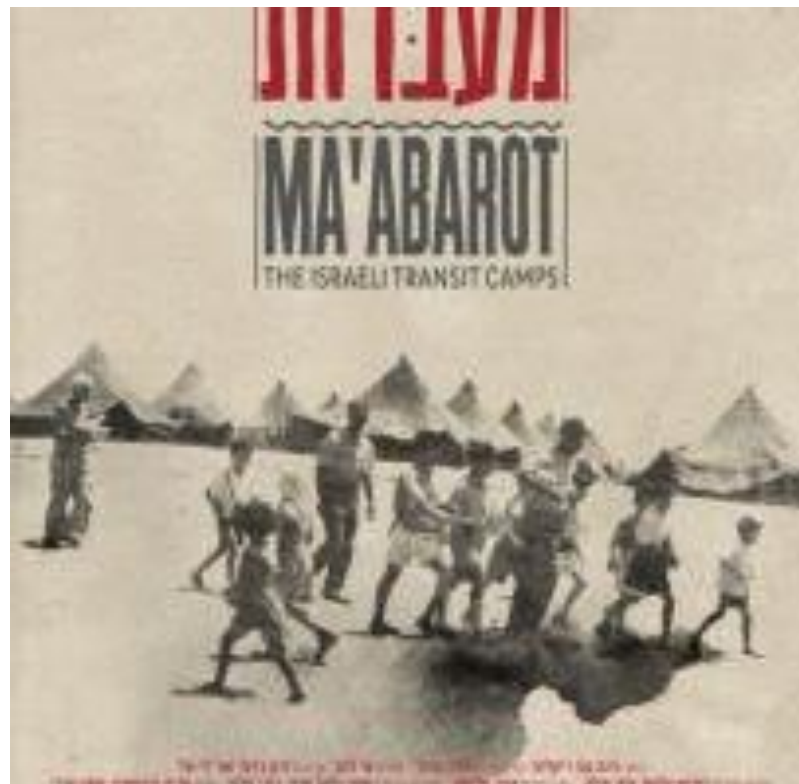

סיפורן של
עיירות הפיתוח

קובי אוז

ומר, סושר ומלחין

אני לא יכול לדמיין את ישראל

בית ארעי במעברה

מעברה, או בשם הרשמי "ישוב קליטה", היו ישובים זמניים, אשר התקיימו במדינת ישראל בשנות ה-50 של המאה ה-20. את הרעיון להקים מעברות העלה לוי אשכול בעת ששמש כראש המחלקה להתיישבות של הסוכנות. המעברות הוקמו לרוב בשולי ישובים ותיקים או בישובים ערביים נטושים, כדי לספק דיור לעולים שהגיעו בגל העליה הגדול שלאחר קום המדינה.

המעברות נועדו להחליף את מחנות העולים ונבדלו מהם בכך שדיירי המעברה נדרשו להתפרנס למחיתם, בעוד דיירי מחנות העולים פרנסו על ידי הסוכנות היהודית. ב-23 במאי 1950 פרסמה בעתון "דבר" הידיעה: "בשבוע שעבר הוקמה בהרי ירושלים, על מורדותיה של כסלון הדרומית, ה"מעברה" הראשונה בארץ. מעברות רבות הפכו לערים ולעירות חדשות. כך למשל: קרית מלאכי, שדרות, בית שאן, בית שמש, קרית שמונה, ירחם ועוד. היו מעברות שהפכו לשכונות בתוך ערים קיימות דגמת פריס כץ בבני ברק, כפר נחמן ברעננה, עמישב בפתח תקוה ועוד.

בעיירות הפיתוח הייתה רמת
אבטלה גבוהה לאורך השנים,
במיוחד בשנים הראשונות
להקמתן. אמנם תושבי
העיירות היוו כוח אדם שכיר
ליישובים החקלאיים
ולאיכרים השוכנים בקרבתם,
אך עיירות הפיתוח לא נהפכו
למרכזים עירוניים עבור
הסביבה שלהם, עם שירותים
כמו בנקים, מסחר, חינוך
בריאות ותרבות. הממשלה
עשתה מאמצים לתקן את
הדבר והקימה בעיירות
מפעלי תעשייה ובתי קולנוע
בסיוע ממשלתי רציף. עם
זאת היו עיירות פיתוח
שהוזנחו וסבלו מקשיי
תעסוקה רבים. קריית מלאכי
שהוזכרה לעיל, למשל, זכתה
רק ב-1962 להתגייסות
ממשלתית, כאשר הוקמו בה
עשרים בתי חרושת ו-130
בתי מלאכה

מצפה רמון

תל אביב

מג'ד אל כרום

הרצליה

מה הם הבדלים בין המרכז לפריפריה

הכעס

אופקים לראות רחוק

• אָפּקִים (אָפּקִים) (היא עיר במחוז הדרום בישראל השוכנת 24ק"מ צפונית-מערבית לבאר שבע. היא הכרזה בעיר בשנת 1995.

בשנות ה-90 הגיעו אל העיר עולים רבים מברית המועצות ומאתיופיה

• ב-7 באוקטובר, 2023 פתח חמאס במתקפת פתע על ישראל, שפתחה את מלחמת חרבות ברזל. במהלך המתקפה פרץ בעיר קרב אפיקים באשר מחבלי חמאס פלשו לעיר מרצועת עזה ורצחו כ-50 מתושבי ושוטרי העיר והאזור, בהם סנ"צ ג'י אר דוידוב. בנראה שמלבד ההרוגים מספר אזרחים נחטפו לעזה על ידי המחבלים. מחבלים השתלטו על ביתה של רחל אדרי והחזיקו בה ובבעלה דוד כבני ערבה, באשר יחידת המשא ומתן של משטרת ישראל נהלה מולם משא ומתן שנמשך כ-18 שעות, שבסופו פרץ לבית בוח לוחמי ימ"מ שהביא לשחרורם, לאחר שהרגו את המחבלים. אפיקים מרחקת כ-26ק"מ מרצועת עזה והיא הישוב המרחק ביותר שעליו פשטו מחבלי חמאס (ואחריה צאלים 20, ק"מ).

רחל מאופקים

• כך הפכה רחל אדרי, האמא של החילים בצאלים, לגבורה של כלנו

• בשהיתה ילדה בת 12, רחל אדרי כבר עבדה בנקיון כדי לעזור בפרנסת משפחתה. בעובדת שק"ם בבסיס צאלים היא ידועה כ"אמא של החילים" וקבלה אות הצטיינות על מסירותה. אבל שום דבר בחייה לא הכין אותה לשבת שבו היא ובעלה שרדו 17 שעות בשבי המחבלים בביתם באפקים. עכשו היא משחזרת את היממה המטלטלת, ומנסה להתמודד עם העבודה שכל המדינה מפירה אותה

הסיפור של רחל אדרי

ראיתי חמשה רוטוויילרים

אדרי נולדה וגדלה באפקים, בת להורים שעלו מאיראן. היא גדלה בבית קשה יום עם 12 אחים. בגיל 12 כבר עבדה בנקוי חדרי מדרגות כדי לעזור בפרנסת המשפחה, ובכיתה י"א נאלצה לפרש מבית הספר. בעוד שרוב חברותיה נשאו כבר בגיל 18 היא התעקשה להתגייס. שרתי בטיסת 102 בתור פקידה טכנית, "היא מספרת". זו הייתה התקופה הכי יפה בחיי. "בגיל 24 נשאה לדוד, נהג משאית (היום בפנסיה, (והם הביאו לעולם שלושה ילדים: חנית, (40) נשואה ואם לשתיים, רפזת חוגים ממושב תלמים) ליד שדרות; (אביתר, (37) קצין במשטרה, גרוש ואב לילדה מאפקים; וטל, (27) גם הוא שוטר ומתגורר באפקים, שנמצא בימים אלה בחפשה בחו"ל.

בגיל 23 החלה לעבד בשק"ם בבסיס צאלים, שבו היא עובדת עד היום – כבר 42 שנה". היא תמיד הייתה כמו אמא לחילים, "מספרת חנית", צוחקת אתם, מדברת אתם, עוזרת להם. "ביוני האחרון אדרי אף קבלה אות הצטיינות על מסירותה רבת השנים, בטקס שנערך בבית הנשיא.

אָני לאַ מצליחה לישן. בכל פעם שאני עוצמת עינים אני רואה את המחבלים. אני לא יכולה לחזר לבית שלי. אין כבר ממש בית, עשו ממנו פאגרום"

רחל זוכרת את השעה המדיקת שבה היא ובעלה יצאו מהמגונית ונכנסו חזרה לביתם. "השעה הייתה תשע ויש דקות בבקר", היא מספרת. "איה שנכנסנו הביתה ראיתי חמשה רוטוילרים עם נשקים נכנסים אלי הביתה דרך החלון. הם התחילו לצעק לעברנו 'שהידים, שהידים, תנזים'. חשבתי לעצמי, מה אני עושה עכשו? חשבתי לברח לכוון דלת הכניסה, אבל ידעתי שהם יכולים לירות לי בגב. החלטנו לעשות מה שהם אומרים. הם לקחו מאתנו את הטלפונים, שברו אותם, ואז העלו אותנו במדרגות לקומה השניה כשהם מאיימים עלינו עם הרובים. הם פתחו ארונות, השליכו מהם את כל הדברים, ואז ראו מדים וכובעי משטרה של הבנים שלי. הם התחילו לצעק: 'איפה הילדים שלך'. 'שקרת ואמרתי להם 'באמריקה.'"

באותו בוקר הסתובבו שלוש חליות של מחבלים בעיר ופתחו בירי על אזרחים. חמשה מחבלים שברחו מכוחות המשטרה הם אלה שנכנסו לביתם של בני הזוג אדרי. כוחות המשטרה הקיפו את הבית, אבל ידעו שפריצה אליו עלולה להביא להריגתם של בני הזוג. וכך השוטרים, ובראשם יחידת החלוצ, עמדו בפתח הבית כשהם מנסים במשך שעות ארוכות לנהל משא ומתן עם החוטפים, בזמן שבני הזוג כלואים בקומה העליונה.

"בהתחלה הייתי בטוחה שהם יהרגו אותנו על המקום, 'משחזרת אדרי'. תפסתי את היד של בעלי ואמרתי לו', בוא שב לידי, ומה שיהיה יהיה'. 'התחלתי לומר 'שמע ישראל, אבל אז הסתכלתי על המחבלים וראיתי שהם לא עושים כלום. שמעתי את השוטרים למטה, אז בשלב מסוים אמרתי למחבלים שאני חולת סכרת וצריכה לרדת למטה כדי להזריק לעצמי אינסולין. הם הסכימו. ארבעה מהם נשארו עם דוד ואחד מהם ירד אתי במדרגות, כשהוא מכון מעלי רמון וקלצ'ניקוב.

"אחד המחבלים אמר לי: 'את מזכירה לי את אמא שלי'. 'אמרתי לו', אני באמת כמו אמא שלך. אני אעזר לך, אני אטפל בך. מה אתה צריך?'"

אחרי שהזרקתי לעצמי אינסולין, שחקתי אותה כאלו התעלפתי על הכסא. המחבל, שדבר אתנו בשלוב של ערבית ועברית, אמר לי 'קומי, קומי'. 'קצין המשטרה שהיה בכניסה לבית אמר לו': אתה לא רואה שהיא חולה? שחרר אותה. 'המחבל אמר לו': לא, אתה רוצה שנשחרר אותה? תביא לנו בתמורה כמה שבויים. 'הקצין אמר', אני מבטיח לך שאעשה את זה, רק תשחרר אותה קדם. 'ככה הם התחילו לנהל משא ומתן. כשפתחתי את העינים ראיתי פתאום לצד השוטרים בפתח את הבן שלי אביתר. הוא מיד עשה לי סימן שלא אדבר, שלא אראה שום סימן שאני מכירה אותו, או חלילה שאני אמא שלו.

"המחבל, שראה שפתחתי עינים, צוה עלי שוב לעלות לקומה השניה. לא רציתי. אמרתי לו שאני לא מרגישה טוב, שאני חייבת אויר, אבל הוא התעקש. עליתי אתו, אבל כבר היתה לי תכנית: להגיד כל חצי שעה שיש לי פיפי ושאני צריכה לרדת למטה לעשות. ככה השוטרים יוכלו לראות כל הזמן שאני עדין בחיים." מה אתם עושים בחיים?

ארבע שעות אחרי שהיא ובעלה נלקחו כבני ערבה החליטה אדרי להציע להם כבוד: "שאלתי אותם אם הם רוצים תה, קפה ועוגיות. הם אמרו לי 'תביאי'. 'חלק מזה נבע מהרצון שלי לשחד אותם, אבל חלק מזה נבע מהטבע שלי. אני רגילה תמיד לארח ולכבד אנשים. ירדתי שוב עם אחד מהם למטה. הוא החזיק אותי קרוב לצד של המדרגות כדי שלא אתקרב לשוטרים, אז אמרתי לשוטרים בכניסה) שקרובה למטבח, י"מ, (שיכינו להם והסברתי להם איפה כל דבר נמצא. בזמן שהשוטרים הכינו להם לשתות, אחד מהם שאל את המחבל: 'כמה חברים אתם בבית. 'המחבל ענה: 'מה אכפת לך. 'הבנתי מיד שזו שאלה חשובה, אז הנחתי את כל כף היד שלי על הלחי, לסמן להם שהם חמשה. המחבל קלט מה אני עושה וצעק: 'רחל, לא בעיות. 'אמרתי לו': לא, פשוט כואב לי הראש. 'הוא נתן לי מכה בראש עם המחסנית שלו. אז באמת כאב לי הראש."

כלם רוצים לדעת איזה עוגיות אלה היו. מה היה בהן?
"אלה היו עוגיות מכונה. עוגיות מרוקאיות שהכנתי ליום כפור כדי לאכל עם כוס התה. הם באמת אהבו אותן מאוד. בהתחלה הם בקשו ממני לטעם אותן כדי לודא שאין בהן רעל, אבל אחרי שהם שתו ואכלו, הם נעשו הרבה יותר רגועים. שאלתי אותם בני כמה הם. אחד מהם היה בן 40 והתר היה בני 25 עד 30. היה אחד שהיה ממשרע. שטן. הוא כל הזמן אמר שהוא שהיד. אבל עם האחרים התחלתי לנהל שיחות, ובשלב מסים אפילו שכחתי לרגע שהם מחבלים."

כמה שעות לאחר מכן התבצע נסיון החלוצ הראשון מהבית. במהלך קרב היריות אחד המחבלים ("הרע מכלם") נהרג ואחד נוסף נפצע ביד. אדרי הבינה שמצב רוח נסער של המחבלים יפעל לרעתה, ומרהרה להרגיעם. אמרתי לפצוע: בוא, תראה לי, ואז חבשתי לו את היד לעצר את הדמום. נתתי לו כוס מים ואמרתי לו 'תנוח'. הם ראו שאני דואגת להם, שאני כביכול לטובתם. אחרי שעתים המחבל הפצוע קם והיה פלו חור. אמרתי לו שהוא חייב משהו מתוק. בקשתי מהשוטרים למטה שיביאו לי קפסת שמורים של אננס, והאכלתי אותו עד שהוא נרדם שוב.

"אני מפחדת מאוד עכשו להפנס לטלפון ולאינטרנט. אני מפחדת לראות את הפנים של המחבלים" "לקראת השעה ארבע אחר הצהרים ראיתי שהמחבלים שוב מתחילים להראות עצבניים. תארתי לעצמי שהם בטח רעבים ושרעב רק מוסיף לעצבנות. שאלתי אותם, אתם רעבים, הם ענו לי 'כן'. אמרתי להם, אל תדאגו, אני אדאג לכם לאכל. 'שוב ירדתי עם המחבל שלה איתי עם נשק במדרגות, ובקשתי מהשוטרים שיביאו להם לאכל. מיד אחרי זה הם שוב היו רגועים יותר."

בשלב הזה המחבל הפצוע היה בקושי בהכרה, אחד נוסף הלך לישן, ואדרי נותרה לשבת לצד שנים מהם. היתה לי תחושה שברגע שיגיע הלילה יצליחו לחלץ אותי ושאני צריכה למשך זמן. אמרתי להם: בואו, אתם תלמדו אותי ערבית ואני אלמד אתכם עברית. אחד מהם התחיל לשיר שירים של ליאור נרקיס, ואני שרתי להם שירים של אום כולתום."

זה נכון ששאלת אותם מה הם עושים בחיים? "כן. אמרתי להם: תגידו, חוץ מלהיות שהידים, מה עוד אתם עושים. 'אחד ספר לי שיש לו שלשה בנים ושתים בנות, ושניהם ענו: אנחנו שהידים, אנחנו בתנאים. 'שוב נסיתי ליצר פיוס בינינו. אמרתי להם: חבל שאנחנו כל הזמן רבים. בואו נחיה בשלום, במקום שאצלכם כל הזמן נהרגים ואצלנו כל הזמן נהרגים. 'אחד מהם זרם אתי ואמר: כמו שלכם יש חילים גם לנו יש חילים. 'אמרתי לו, אבל החילים שלנו טובים. החילים שלנו לא יפגעו בחילים שלכם אם הם לא יתחילו. '" רק לקראת שתיים בלילה, אחרי כ-17 שעות כבדי ערבה, התבצעה פעלת חלוצ נוספת שהביאה לשחרור בני הזוג, ובמהלכה חסלו המחבלים. בזכות כך שאביתר שרטט עבור השוטרים את הבית, הם ידעו מהיכן אפשר להפנס כדי לכתר את המחבלים בהפתעה.

הבנת שהפכת מאז לכוכבת? ראית את כל הדברים שעלו לרשת בהשראתך? "האמת היא שלא. אני מפחדת מאוד עכשו להפנס לטלפון ולאינטרנט. אני מפחדת לראות את הפנים של המחבלים." את יודעת שב'ישראל רואים בך גבורה?

"אחרי שחלצו אותי, לא הפסקתי להודות למחלצים ולראש צוות החלוצ, ארקדי שוסטר. הוא אמר לי, רחל, את גבורה. 'אמרתי לו 'למה. 'הוא אמר: 'ראינו איך דברת עם המחבלים וטפלת בהם, עשית להם פסיכולוגיה הפוכה. היית חכמה וככה נצלת. 'אבל אני אמרתי לו: 'אני ממש לא מרגישה גבורה. אתם, החילים והשוטרים, הגבורים האמתיים. 'אני יודעת שבסופו של דבר, בזכותם נצלת. '"

הצפון בוער

בית שאן

עיר במלחמה, החיים על המגרש

בשבילך זה ספורט?
בשבילנו זה נשמה

התמונה היא ממוחשבת. אין זה מיושן.

ביום לא יושנים
בלילה עובדים

התמונה היא ממוחשבת. אין זה מיושן.

אין דיסטנס
כולם מקורבים

התמונה היא ממוחשבת. אין זה מיושן.

אוכל של שבת
זה אוכל של שבת

התמונה היא ממוחשבת. אין זה מיושן.

בית שאן, סרט מלחמה" - סרטם של
(youtube.com) צרור ורינו צברי

רמלה פריפריה שהיא אימפריה

שדרות

דווקא עכשיו

סדרת

שדרות

- **הצטרפו אלינו להשתלמויות בשדרות? מורי דרך**
- מזמינים אתכם להירשם להשתלמות מורי דרך בעיר שדרות.
- בואו לגלות את כל המורכבויות: השתלמות בנושא תיירות וחוסן – 25.8.24, החוסן והאנשים שיש לעיר לספר ולהציע ומה ההשפעה של שדרות על, ההתפתחות, המרחב כולו?
- -וחן כהן, מורה דרך מוסמך ותושב המקום, יעבירו את ההשתלמות אילן אבוקסיס מנהלת תיירות שדרות

• visit-sderot.co.il תיירות שדרות -דף הבית

מזיפקס

זה לא מרשים, "חשבו אישים
בממשלה,
"יש חלקים ריקים על המפה
ושם למטה חסרה עוד נקדה"
החשובים הורידו פקדה:

"נבנה פאן עיר וגם נביא קצת אנשים
שימלאו בחייהם את הבתים החדשים.
זה טוב, הרבה נקוד על המפה,
ובעתון הרי הבטיחו חשיפה".

כך צוו שרים בכירים בקול רדום,
ורצו לטפל במצבי חרום.
הסגן זיטר עשה את המרחק
בדי לברו ישוב חדש שמו "מעלה
אבק".

במעלה אבק בערב
נאספים בצד הדרה,
זוכרים חלום
של נשכחים,
אחזה של נדחים.

מתחו פאן כביש שחר וצר
חוצה עמק את המדבר.
בקצה הכביש בנו בתים
כמו זרקו קפסאות של גפרורים.

בתי קפה עם שכורים,
ואנשים בבית מתבצרים,
וכאן כלם חולמים על יום
בו יעברו את הכביש משום מקום.

במעלה אבק בערב...

- בית שמש היא עיר במחוז ירושלים המשתרעת בהרי ירושלים על שטח של 38,000 דונם. אכלוסית העיר מונה היום בקרוב 170,000 איש.
- העיר הוקמה כמעברת הר טוב בשנת 1950 לעולים בפחונים שאט השתכנו בעיר החדשה. הישוב שהוקם כמעברה קבל מעמד של עיר בשנת 1991 עם העליה הגדולה מברית המועצות.

• ב

- יית שמש כוללת מספר שכונות, התיקה, אזור בו מתגוררים אכלוסיה מגוונת בעקר עולים מאתיופיה וחבר העמים לצד אכלוסיה חלשה או מבגרת. גבעת שרת היא שכונה חדשה יותר המאפיינת באכלוסיה חזקה יותר, חלק גדול מהשכונה כולל וילות ובתים פרטיים. השכונה מאפיינת בחלקה בעולים מארה"ב (אזור שינפלד) וקהל דתי לאמי.
- הקריה החרדית היא שכונה נפרדת בעיר התיקה המאפיינת בקהל חסידי וירושלמי בעקר מאנשי הישוב הישן, לצד מעוט ליטאי וספרדי. לצד הקריה החרדית שכונת יפה נוף המכרת גם בשם הפולשים או דיור להשכרה, שהיא גם שכונה חרדית. שכונת חפציבה וסלונים הם שכונות צעירות יחסית שנבנו לצבור החרדי בעשורים האחרונים. רמת בית שמש
- רמב"ש מרכבת היום מ-5 שכונות, ובצתיד אף יותר שנמצאים בתכנון.
- רמה א' היא השכונה התיקה ביותר ברמה היא נבנתה בשנות ה-90 והיא כוללת כמה תתי שכונות, מ-3-המשקפים, ורמת שילה. האכלוסיה בשכונה היא מגוונת, מרפז השכונה מאכלס בחרדים בעקר ליטאים. בחלקים נוספים בשכונה מתגוררים גם דתיים לאמיים ומעט חלונים. רמה א' מושכת אליה עולים ומאפיינת בקהל עולים גדול מארצות הברית.

עכו (בְּעֶרְבִית: عكا – עכא) ("היא עיר מערבית במחוז הצפון בישראל, הגובלת מדרום בחופיו הצפוניים של מפרץ עכו וממערב בים התיכון.

עכו היא אחת מערי הנמל העתיקות בעולם, ודברי ימיה המתעדים מתחילים בתקופת הברונזה הקדומה. במשך שנים רבות הייתה עיר מפתח לכבוש ארץ ישראל, שכן מקומה על רצועת החוף הקרובה אפשר גישה נוחה דרך הגליל אל פנים הארץ. היא ידעה עליות ומוֹרְדוֹת ועברה מיד ליד פעמים רבות. עכו הגיעה לשיאה כאשר שמשוה כבירת ממלכת ירושלים במאה ה־13 וכבירתו של אחמד אל-ג'זאר בסוף המאה ה־18. מאז המאה ה־19 פחתה חשיבותה של העיר, ביחס לחיפה שהייתה לעיר הנמל הראשית של צפון הארץ. בהתאם לכך הייתה התפתחותה של העיר אטית בהשוואה לזאת של חיפה.

בשנת 2001 הִכְרָזָה עכו העתיקה באתר מורשת עולמית על ידי אונסק"ו [6]. שבע שנים לאחר מכן, בשנת 2008 הִכְרָזוּ המקומות הבהאים הקדושים בחיפה ובגליל המערבי באתר מורשת עולמית נוסף. חלק מהם, ובכלל זה המקום הקדוש ביותר לדת הבהאית – אל-באהג'ה, שוכנים בעכו ובסביבותיה. העיר היא לפיכך האתר היחידי בישראל המופיע בשתי הכרזות שונות ב"אתר מורשת עולמית" של אונסק"ו.

עכו העתיקה

חוויה של פעם ב 5000 שנה

קרית שמונה

• המתיישבים מצפון אפריקה - 1961, 1954-56

64

• בקיץ 1954 בעקבות תהפוכות פוליטיות בצפון אפריקה החלה העליה הגדולה ממרוקו ומתוניסיה. עד סוף 1956 עלו לארץ 100 אלף עולים, מתוכם כ-90 אלף באו ממדינות אלה. קליטתם של העולים התבצעה בתאום רב בין רשויות הקליטה בשיטה שכנתה בשם "מהאניה לכפר". בשנים הראשונות לקרית שמונה הפנו אליה עולים שכבר שהו באחד ממחנות העולים או באחת המעברות במרכז הארץ. רבים התנגדו ואחרים נטשו את קרית שמונה. בגל העליה של 1954 עד 1956 הופקו הלקחים על ידי רשויות הקליטה והעולים הפנו ישירות מן האניות למושבי העולים שהיו בהם בתים למכביר. לאחר מכן הם הפנו למקום מגורים קבוע ומסדר בעירות הפתוח וביניהם קרית שמונה. בשל האצת קצב העליה הוקמו פחונים וצריפים בקרית שמונה אשר שמשו דיור זמני עד למעבר הקבע. בגל העליה השני שהחל בסוף 1961 ונמשך שלוש שנים עלו יותר מ-115 אלף עולים מתוניסיה ומרוקו לעירות הפתוח וביניהם קרית שמונה.

כרמיאל

כרמיאל היא עיר במחוז הצפון
שבישראל. שוכנת סמוך לכביש 85 –
כביש עכו-צפת, בבקעת בית הכרם.
כרמיאל הוקמה בשנת 1964, והכרזה
בעיר בשנת 1986

מקור שמה של העיר במקומה בבקעת
בית הכרם

הסמל של העיר בנוי ממספר מוטיבים:
הפלנית היא פרח הבר הנפוץ ביותר
באזור

השמש מסמלת את צמיחתה והתחדשותה
של העיר

ההרים מסמלים את מקומה הגאוגרפי בין
הרי הגליל

סלעים מסמלים את ראשיתה של העיר

בשורת הערים החכמות מגיעה לפריפריה

תכנית "פריפריה חכמה" שמוביל משרד הנגב, הגליל והחסן הלאמי בהקף כולל של 50 מיליון ש"ח תהפך עשרות רשויות בנגב, בגליל ובפריפריה החברתית לערים חכמות.

רשויות בפריפריה יקבלו ללא כל עלות מערכת פנוי אשפה חכמה שתחסך לרשות כ 25% - בהוצאות פנוי האשפה; התקנת גגות סולריים על מבני צבור ליצור חשמל עצמי ומכירתו לחברת החשמל; החלפת תאורת הרחוב בשטח הרשות לתאורה חסכונית ושרותי יעוץ להתייעלות אנרגטית.

משרד הנגב, הגליל והחסן הלאמי ממשיך לחזק את הרשויות המקומיות בפריפריה ומוביל מהלך שבמסגרתו רשויות מקומיות בנגב, בגליל ובפריפריה החברתית יהפכו לערים חכמות, באמצעות תכנית "פריפריה חכמה", תכנית זו, הנה חלק מתכנית העבודה של המשרד לשנים 2019-2020 במסגרת התכנית, שהקפה הכולל מסתכם בכ 50 - מיליון ש"ח, רשויות מקומיות בפריפריה יקבלו ללא עלות שירותים שיובילו לחסכון ולהתייעלות כלכלית ואנרגטית, לשפור השרות לתושבים וליצירת מקורות הכנסה חדשים.

*מתקני חשמל סולריים –המתקנים מתחברים לגגות של מוסדות צבור כגון בתי ספר וגני ילדים, ובכך הרשות תספק את תצרכת החשמל לעצמה ובכך תחליף את הצרך ברכישת חשמל מחברת החשמל ותחסך מאות אלפי שקלים ואף תוכל למכר חשמל לחברת החשמל במצב של עודפי חשמל.

*מערכת פנוי אשפה חכמה –המערכת מזהה אוטומטית אילו פחים יש לרוקן באמצעות חישנים. לכל נהג יהיה ישומון אשר יראה את מקומם של כל פחי האשפה ברשות ואת עמסי האשפה. וכך ינתב מסלול פנוי האשפה בהתאם לצרך בשטח. כך שהרשות המקומית תדע בכל זמן נתון אילו פחי אשפה היא צריכה לרוקן. הדבר מוביל לחסכון בזמן, בעבודה, ואפילו בדלק ועשוי לחסך לרשויות בפריפריה כ 25% -מהוצאות פנוי האשפה.

*החלפת תאורת רחוב בשטח הרשות לתאורת LED חסכונית –החלפת התאורה תוביל לחסכון משמעותי בחשמל ולחסכון בהוצאות השוטפות של העיריה. רשויות אשר יעברו לתאורת LED יוכלו לחסך מאות אלפי שקלים בשנה ובכך להפנות תקציב נוסף לטובת התושבים.

*שרותי יעוץ והתייעלות אנרגטית –המשרד יעניק לרשויות המקומיות ללא עלות שרותי יעוץ יעודיים שיסייעו לרשות להפך לרשות חכמה. היועצים יבנו לכל עיר תכנית אב מתאמת אישית שתסייע לרשות להתייעל ולהפך בבוא העת להיות עיר חכמה.

גיסר אל זרקא אבו גוש חורפייש נצרת טייבה רהט

‘אנו קוראים [...] לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על שלום וליטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה’ (מגילת העצמאות, ה’ באייר תש”ח, 1 במאי 1948). מילים היסטוריות אלו מעידות על הצהרת הכוונות של המדינה החדשה, מדינת ישראל, לקבל לתוכה את המיעוט הערבי בהיותם אזרחים שווי ערך.

מעלה אדומים קרני שומרון, עמנואל, קריית ארבע

**דווקא הרשויות החזקות יותר בהתנחלויות
מקבלות יותר תקציבים מהרשויות החלשות
ביותר בפריפריה."**

**פרק שני, בהשתתפות דינה דיין, במסגרת
סדרת סרטונים על המחיר החברתי-כלכלי
שמשלמת החברה הישראלית בגין התמשכות
הסכסוך הישראלי-פלסטיני.**

אין לי ארץ אחרת מילים אהוד מנור

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מלה בעברית חודרת
אל עורקי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי

לא אשתק, כי ארצי
שנתה את פניה
לא אותר לה,
אזכיר לה,
ואשיר כאן באזניה
עד שתפקח את עיניה

אין לי ארץ אחרת
גם אם אדמתי בוערת
רק מלה בעברית חודרת
אל עורקי, אל נשמתי
בגוף כואב, בלב רעב
כאן הוא ביתי

אין לי ארץ אחרת
עד שתחדש ימיה
עד שתפקח את עיניה